

OTAKAR KOŘÍNEK

*Na stece
do Toskánska*

VYDAVATEĽSTVO
SPOLKU SLOVENSKÝCH SPISOVATEĽOV

Copyright © 2019 Otakar Kořínek
Cover design © 2019 Barbara Baloghová
Slovak edition © 2019 Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov,
spol. s r. o., Bratislava
e-mail: vsss@stonline.sk
<http://www.vsss.sk>

Na vydanie tejto knihy prispela firma CRYSTAL K and K

VYDAVATEĽSTVO
SPOLKU SLOVENSKÝCH SPISOVATEĽOV,
spol. s r. o.

Otakar Kořínek: Na skok do Toskánska
Zodpovedná redaktorka Ina Martinová
Obálka a ilustrácia na obálke Barbara Baloghová
Grafická úprava a sadzba Ľubica Končeková
Tlač P + M, s. r. o., Turany
Prvé vydanie
Vytlačené na Slovensku

ISBN 978-80-8202-113-7

OTAKAR KOŘÍNEK

*Na stole
do Tostkánzka*

Štvorylka v Caorle

Do Caorle, prvej zastávky nášho opätovného výpadu do Talianska, sme to zvládli z Bratislavy ako vždy – za šesťsedem hodín. Pred očami nám mihotavo hralo Toskánsko, kam sme sa chceli vybrať už dávnejšie. Cesta ubiehala, po chladnom Rakúsku sa na nás začala usmievať *bella Italia*. O chvíľu šup do Caorle, do nášho milého, známeho, kde prenocujeme. Tak nám znelo a zrelo v myšliach.

Teda o chvíľu ako o chvíľu. Z hraníc to trvá ešte dobré dve či tri hodiny. Ale nech. Opäť uvidíme dedinku či mestečko, ktoré sa krčí na úbočí talianskeho horského velikána. Pri každej ceste nás vábi, sľubujeme si, že raz tam odbočíme. Dosiaľ sa tak nestalo, ale niektoré miesta asi musia zostať snom. Zvyčajne v nich nič snové nie je, ale dôležitý je ten sen, nie realita. Nech teda pekne vábia ďalej.

Ale napokon budeme v Caorle. Bude tam hotel Etna, jej prívetivý majiteľ Enzo, muž okolo štyridsiatky, ale stále chlapčenský, s ktorým sa už dobre poznáme, dá nám izbičku, dolu posedíme pri pive, spýtame sa ho, ako vidí sezónu, povie, že uvidíme, ale musí to vidieť nádejne a nádeje sa určite splnia, inak by svoj rodinný hotel neudržal. Posedí si s nami pri stolíku, občas odbehne to či ono zariadiť, kolobeh, ktorý je nám už povedomý, spýta sa, či si *signori* dajú ešte jedno – zbytočná otázka – „ideme na jedno“ je najpriehľadnejšia lož na svete, potom sa najeme, hore v izbičke na balkóniku si dáme niečo ostrejšie, aby sme si ešte búrlivejšie rozplamenili sny o Toskánsku, a potom do postielky a ráno hup hore, pekní, dychtiví,

a hor sa do Peccioli, to mestečko nám poradili, ubytko bez problémov nájdete, a čakajú nás tam všetky krásy oných ospevovaných toskánskych končín, ktoré onedlho ospievame aj my – pohľadmi, dotykmi – a ospievajú, ovanú aj ony nás, vôňami, nádherou, budeme čerství, svieži, všetko budeme vstrebávať a za rána cestou z Caorle sa tým vopred nadchýnať.

Do Caorle sme sa vnorili už známou cestou, najprv popri prístave, potom kruhový objazd, doprava, ešte raz doprava a už sa pomaličky, lahodne bližime k Etne. Už sa v nej vidíme. Zastavíme pred ňou, ale je čudná, akási mĺkva. Podídem k zavretému vchodu. Mŕtvota. Búcham. Nič. Nazriem cez škáru závesu na vchode dnu. Aj tam je mŕtvo.

Obzriem sa na Arna. A kým stihne vysloviť: „Veď ešte nie je sezóna, ty dilinger,“ zapne to aj mne. Je začiatok apríla.

Tak teda Enzo o nás príde. Horšie, že aj my oňho. Niekde sa tu musíme vyspať. Ťaháme sa pomaly autom, keď nám zrak padne na nápis: HOTEL VIENNA. OTVORENÉ CELÝ ROK. Modro sa ten nápis skvel, zvislo svetielkujúc na hoteli.

No ešteže tak. Pani na recepcii nám dala izbu, o ktorú som požiadal trocha vybrúsenejšou taliančinou ako minule, keď sme boli v Taliansku. Prišli sme do izby, ale bola, chuderka, taká utopená kdesi v útrobách Vienny, bez balkóna, výhľad na zadný múr iného hotela.

Tak to nie, prešľahlo v nás oboch. Vrátil som sa na recepciu a požadoval som izbu s balkónom. Pani recepčná vyhovela.

Na balkóniku s výhľadom na hlavnú ulicu sme si prestreli. Balkónik bol maličký, na šírku stoličky a ešte čosi, ale nie sme nároční. Na prestretom stolčeku sa ocitli dve zelené plechovičky Zlatého bažanta. Pomaličky, v zasne-

ní z nich ubúdalo. Bez mnohých slov sme sa zhodli, že treba preskúmať večerné Caorle. Na istých veciach sa vždy s Arnom zhodneme bez mnohých slov a niekedy aj bez nich. Áno, vyberieme sa do večerného Caorle.

Bažantíka sme dorazili a rovnako bez mnohých slov sme sa zhodli, že na pomerne dlhú púť po meste sa treba ešte posilniť. Dali sme si za pohárik či dva toho, čomu sa u nás za starých čias hovorilo trúnok.

Keď sme sa po celom dni sedenia v aute takto pekne uvoľnili, Arno prehodil:

„Platí taká zásada, že keď zavítaš do nového mesta, kde si ešte nikdy nebol, treba najprv zísť do krčmy. Posedieť pekne v triezvosti, no, do istej miery, s miestnymi, nabráť tamojšiu atmosféru, potom všetko inak vnímaš, pravdivejšie, naladený na ich tamojšiu domácu strunu.“

Táto struna znela pekne.

„Je tu však malý háčik,“ zaprotirečil som. „Caorle nie je pre nás nové, už sme tu boli, bývali tu a poznávali to tu.“

Arno sa zamyslel. A prišiel síce s nie s novým, ale za daných okolností s celkom oslobodzujúcim riešením. „Dva razy do tej istej rieky nevkročíš, tak sa vraví, nie?“

To je fakt, dal som mu v duchu za pravdu. Navonok sa môj súhlas prejavil stručným: „Podľme!“

Pustili sme sa hlavnou triedou. O poznanie menej rušnou ako to, na čo sme boli zvyknutí z minulých návštev v lete. Z hlavnej triedy sme zamierili pomedzi hotely na plážovú promenádu. Po slnečníkoch ani stopy, len pás piesku. Už sa zvečerovalo, bola noc. Čierne more dorážalo na breh tak akurát, sunuli sa po ňom biele čipky príboja, pekne, usporiadane, jedna za druhou. Čosi mi to pripomínalo, akúsi prítomnú minulosť. Bolo to prívetivo temné, nostalgické, pokojne evokujúce. Hotely zatvorené, tma, nikde človečika. Ale bol v tom príslub, rozbeh – na roz-

diel od prímorského letoviska po sezóne, mŕtveho, hne-
dého, dohasínajúceho, aké sme tiež raz zažili o dve stovky
kilometrov poniže. Tu a teraz, zjari, to smerovalo k životu.

Vrátili sme sa späť na hlavnú triedu. Do starého mesta
to bol skok a skokom sme tam aj boli. Rozhodovanie, kde
zakotviť, bolo jednoduché. Nebolo totiž veľmi z čoho vy-
berať. Ulice vyzerali ako po útoku plynom, človečik kde-
tu, známe pohostinstvá zadbeneé. Slovom, predsa len
smútok ako v prímorskom letovisku mimo sezóny.

Otvorené mali len v jednom pohostinstve. Pred ním
už stáli stojany ovešané pohľadnicami, suvenírmí a ostat-
ným, čo sa ponúka turistom. Nasmerovali sme si to rov-
no dnu. Celkom pekné. Za pultom dievčina, stolíky pre
dvoch, steny ovešané americkými autoznačkami – Ne-
vada, California, Arizona, Sunshine State, to ako Florida,
a celé priehrštia ďalších. Pre väčšinu Európanov exotika,
prečo nie. Pri dvoch stolíkoch sedeli domáci, družne be-
sedovali medzi sebou a s čašníčkou. Očividne im bolo
dobré. Ešte sa im do toho nemiešali cudzinci, bolo vidieť,
že si tú pohodu užívajú, kým môžu.

Zasadli sme aj my. Zapálili sme si, obzerali sme si lokál.
Čašníčka k nám podišla až po hodnej chvíli, keď dokonči-
la debatu so svojimi. Skúsená, neprišla hneď, ale netrvalo
to ani dlho, bolo to tak po taliansky, fajn.

„*Que birra avete?*“ začal som, trocha neistý, či mi po-
rozumie. Porozumela. Predsa len, tieto základné veci
v cudzom jazyku – aké pivo máte – dostane človek do
krvi rýchlo. Predložila nám taký vystužený kus papiera
s názvami pív. Mali kopu belgických, nemeckých, dán-
skych a aj talianske. A pri nich aj percentáž alkoholu.

„Ja by som si dal toto nemecké,“ povedal som Arno-
vi. „Je to dvanástka, celkom sadne. Nemci majú tradične
dobré pívá.“

Arno chvíľu študoval pivný lístok. „Ja si dám tohto Belgičana. Je to šestnásťka, ešte nikdy som to nepil, skúsim, uvidíme.“

Čašníčky som sa po objednávke ešte pre istotu spýtal... teda chcel som sa spýtať, ale vtom ani zaboha spomenúť si, ako sa to povie po taliansky... či to majú čapované, a tak som to vyhrkol po nemecky „am Fass“ a pre istotu ešte po anglicky „on draught“, s otáznikom na konci. Prisvedčila.

O chvíľu stáli pivá pred nami, s krásne našuchorenou penou. Pustili sme sa do nich a v debate o tom či onom naše pollitre pošli, ani sme nevedeli ako. Ešte raz. Milá čašníčka nám ich razom doručila na stôl. Keď nám priniesla tretie kolo, začal som sa vypytovať, prečo tu majú toľko amerických autoznačiek. Porozumeli sme si po taliansky natoľko, že som pochopil, že ich tu nechávajú turisti a niektoré si zoženú sami, „viete, aby to tu malo taký dobrý šmrnc, kolorit“, vysvetlila. Aj množstvo fotografií bolo na stenách, starých, ani nie čierno, ale hnedobielych. Sépiových, tak sa hovorí. Nakaširovaný historizmus pre turistov.

Nadhodil som to Arnovi.

„Ani by som nepovedal,“ dal najavo nesúhlas. „Ja si skôr myslím, že v prvom rade majú na mysli seba, domácich. Chcú si pripomenúť vlastnú minulosť, svoje korene. V tom sa cítia dobre. A keď to my turisti oceníme, tým lepšie. My sme, ako sa dnes zvykne hovoriť – tá pridaná hodnota.“

Zauvažoval som nad jeho slovami. A nemohol som inak, ako mu dať za pravdu.

Keď sme pomaličky, pohodovo, dopili tretie, vravím mu: „Počuj, to pivo je dobré, ale mám z neho, vieš, taký veľmi tekutý, rozliaty pocit. Bolo by ho treba stmeliť. Nejakou – vypožičiam si tvoj výraz – pridanou hodnotou.“

Akú percentáž mala grapa, neviem, ale bola tuhá, s perlivou retiazkou. Po druhej sme si prešli sadnúť von, kde boli pri stojanoch s pohľadnicami a suvenírmi stolíky. Už sa zrejme chýlilo k polnoci, ale bolo teplo, vlaho, nebo čierne, vzduch svieži. Bolo nám dobre.

„Dáme si ešte pivo?“ spýtal som sa Arna.

„Neváhaj. Ten Belgičan je skvelý.“

Po štvrtom sme si dali na stmelenie ešte grappu. Keď sme si ju vychutnali, bolo už dosť po polnoci a prišiel popolnočný chlad. „Pod, presunieme sa dnu,“ nadhodil som. Presunuli sme sa.

„Ty, dajme si ešte jedno a ideme,“ vyhlásil som, ale veľmi rozhodne.

„Keď inak nedáš, súhlasím,“ odstránil Arno rozhodným tónom moju nerozhodnosť.

Čašníčka nám priniesla.

„Myslíš, že nás pri účtovaní obtiahne?“ spýtal sa ma Arno.

„No to si piš,“ odvetil som. „Vieš, ale dať sa obtiahnuť v rámci turistickej normy – to patrí k veci. Nie nehanebne, ale tak elegantne. Keby sme sa začali hádať, sfúkne z celého večera čaro. A treba nám to? Veď bola celkom milá, dajme jej, čo je jej, veď aj my sme už elegantne nakúpili.“

„No veď. Ja už naozaj cítim, že mám nakúpené, elegantne,“ zakľúčil Arno.

Požiadaval som o účet svojím internacionálnym posunkom – výrazne naznačiac prstami oboch rúk štvorec. Toto je moje gesto, ktoré som si vymyslel a vypestoval rokmi používania v cudzine a potom aj doma, a všade mu rozumejú.

O chvíľu nám čašníčka účet priniesla. Nekontroloval som ho, majúc na mysli, čo sa o obťahovaní turistov po-

vedalo pred chvíľou. Keď ležal účet pred nami, dostal som nápad a zahlaholil som: „*Ancora grappa, due!*“

Arno sa nevzpieral, keď sa pred nami ocitli ešte dve grappy. Pod slovom „due“ som mal síce na mysli dve, ale čašníčka to pochopila ako dvojité. Dve dvojité na záver... no tak dobre.

Pobrali sme sa domov do Vienny. Výraz „pobrať sa“ alebo „poberať sa“ je tu výstižný. Znamená nie celkom rýchlo ísť, skôr tak dajako zdráhavo, nechotne sa vzdávať. To bola v našom prípade pravda.

Poberali sme sa lárom-fárom, vzdávali sme sa aj od seba a opäť sa približovali, až sme obaja pojali myšlienku, že najlepšie, najistejšie to bude vedno. Objali sme sa okolo pása a tak sme napredovali, hoci slovo napredovali bolo v našom prípade dosť nadsadené.

Šlo to meter po metri, niekedy aj dva metre dozadu, ale výsledný smer bol vždy po váhaní predsa len vpred. Krok-sun-krok. Dopredu, doboku, dozadu a zasa dopredu. Aj lárom-fárom, ale už spolu, a vzdávali sme sa nie od seba, ale raz od jedného múru k druhému a potom od toho druhého k prvému, ale v súručenstve dvoch to dodávalo istotu.

„Človeče, akoby sme tancovali štvorylku,“ zahlásil Arno zrazu radostne.

„Aj mne to tak pripadá,“ dal som mu za pravdu. „V tanečnej nás ju neučili, ale darmo, našinec našej rakúsko-uhorskej kultúry má také tance v krvi, potrafi ich na prvý raz.“

„Ešteže tak... ale zdá sa ti, že stav, v ktorom sme sa ocitli... možno nazývať kultúrou?“

„Mysli si, čo chceš,“ uťal som prípadné filozofovanie. „A veľmi nemudroj. Pekne sa ma drž... no vidíš, tak, dobre... teraz jednu nôžku vpred, fajn... a za ňou pritiahni druhú. Pozri, ako nám to pekne ide.“

„Občas do štvorca, ale súhlasím...“ vyšlo z Arna.

Išlo to takto pekne, až sme po prvej etape dosadli či dopadli na lavičku, kde som raz sedel sám. Vynorilo sa mi to, bohvie prečo, zo spomienok. Lavička bola pred obchodom s letnými odevmi, najmä dámskymi, teraz temným a zatvoreným. Vtedy, v plnej sezóne, si ku mne prisadol chlap so smutnými očami. Myslel si, že aj ja čakám na ženu, ktorá si tam šla vyberať ošatenie. Vrhol na mňa spriaznený pohľad, ktorý hovoril: „Veru, kamarát, budeme tu sedieť dlho.“

Neviem, ako dlho sme tam sedeli my s Arnom, no on zrazu vraví: „Človeče, mal som ti taký sen... rozumieš... že som bol vo vani s Madonou...“ Nedopovedané zavislo vo vzduchu.

To mi na okamih občerstvilo, ba vyburcovalo zmysly. „Bože, ten sa rúha!“ vrezalo sa mi do zahmlených závitov mozgu. No hneď som si akosi uvedomil, že náboženstva nikdy nebol znalý, a vzápätí mi svitlo – skôr sa rozšerilo, lebo výraz svitlo je príznačný pre bystré, svieže mysle –, že myslí tú speváčku.

„No a?“ vyzval som ho nádejne.

„No a nič,“ vydralo sa z neho po chvíli, keď na okamih dvihol hlavu. „Prebudil som sa.“

Keď sme sa pozviechali, vydali sme sa na ďalší úsek cesty. Pekne štvorylkovito, objímajúc sa raz okolo pása, raz okolo pliec, rytmicky nás pohadzovalo, tu sme zastali, tu pokročili, ale noc bola ľudoprázdna, slobodná, bez prekážok, ulicu sme preskúmavali po celej šírke aj s chodníkmi.

Prišla opäť chvíľa, že si bolo treba sadnúť. Tak sme sedeli. A dumali.

„Pekne tancujeme a po tanci si treba oddýchnuť,“ pokyvkal hlavou Arno.

„Ty... myslíš, že by sme zvládli aj odzemok?“

„A to už prečo?“ spýtal sa.

„No, keby sme spadli... tak odzeme, rozumieš... to je od zeme... či by sa nám to podarilo...“

A opäť zadumaní.

„Keď sme už pri tancoch,“ ujal som sa slova, „pamätáš sa na naše gymnaziálne tanečné? To bolo – ten pôvab, starý pán tančmajster, Tyroler sa volal, vždy vo fraku, učil nás aj to, ako sa správať k nežnému pohlaviu...“

„A potom sme vždy šli celá partia do cukrárne, zákusky, malinovka... krása to bola,“ nadväzoval na spomienku Arno. „Nádhera.“

Dlhé ticho.

„Hm... ale už sme dospeli...“ nadviazal som zasa ja. „Nemyslíš, že by bolo čudné, tak akosi proti prírode, keby sme si teraz po tanci dávali malinovku?“

„No... aby som ťa opravil... hm... tie naše dospelé malinovky boli tentoraz pred tancom, nie po ňom.“

„To je detail,“ zmietol som to zo stola. „Ale tanec je.“

„A vieš, čo ešte?“ ožil zrazu Arno. „V tej tanečnej, tancoval som raz s peknou devou, mala iskru v oku, aj mne padla do oka...“

„Tá iskra?“ skočil som mu do reči. Logika vecí sa mi akosi vymykala.

„Nie, ona, ty nechápavec. Mala takú bielu blúzku alebo šaty... a ja zrazu... upieram pohľad, pod tým má akési ťľaky... čo... vyrážky? zľakol som sa.“

„A čo to bolo?“

„Počkaj... vtedy som vyznával krédo: Staneš sa obeťou mojich najvyšších citov. Tá druhá alternatíva, nízka, neprichádzala do úvahy. Tie vyrážky s tým nešli dokopy, ale víťalo mi to v hlave, nemohol som sa toho zbaviť. Vieš, to ideálne a k tomu vyrážky... Bol som z toho celý nesvoj. Ale potom som na to prišiel.“

„Tak už von s tým...“

„No... neprozreteľne si dala pod tú trocha priesvitnú bielu blúzku farebnú kvietkovanú kombinétku.“

„A na to si kedy prišiel? Ako?“ pýtam sa zvedavo, chlapy.

„Až keď som sa k nej v jednej chvíli odvážil priblížiť a vniknúť očami,“ schladil moje očakávanie Arno.

„To boli časy, keď dievčatá ešte nosili kombinétky...“ povzdychol som si staromilsky.

Vzal som Arna pod pazuchu – alebo on mňa? – a vravím: „Pod, ideme tancovať ďalej.“

„Ale kankán asi nezvládneme...“

„A radšej neskúšajme ani odzemok...“

„Budeme len štvorylkoval.“

Takto pekne sme sa doštvyrylkovali a chvíľkami aj do-
trojuholníkovali až do Vienny. Aj dnu sme sa dostali, hoci
potom sme si nevedeli spomenúť ako. Pani recepčná
nám predtým vysvetlila, že keby sa signori vracali v noci
– bola to skúsená pani, odhadla nás – pri dverách je také
tlačidlo, ktorým si otvoríme vchod. Zrejme sme ho našli.

Prišlo ráno. To skutočné, keď svet pohladia prvé slneč-
né lúče, sme zameškali. Naše prišlo oveľa neskôr, keď sa
slnko už zvysoka smialo na svet. Rozlepil som oko. Kto-
vieako som sa necítil a predstava, že by som mal vstať,
bola všetko, len nie vábivá. Domotalo sa mi do mysle vče-
rajšie vzájomné prízvukovanie, ako zarána urobíme hup
z postielky a pekne oddýchnutí, čerstvučkí vyrazíme do
čarokrásneho Toskánska. Takto keby sme doň mohli, za-
túžil som. Poležiačky, ako na čarovnom lietajúcom koberci,
a najlepšie pospiačky, aby nás to vyklopilo až tam.

Tak som o tom rozhutoval, ale čoraz neodbytnejšie sa
hlásili kladivká, ktoré po veselej noci zvyčajne človeku
znútra búšia do hlavy. Arno na to má veľmi výstižnú vetu: